

श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।  
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

श्रीमहाल्मीकीयरामायणम्

॥ सुन्दरकाण्डम् ॥

एकत्रिंशः सर्गः

*This document\* has been prepared by*

*Sunder Kidambi*

*with the blessings of*

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

\*This was typeset using L<sup>A</sup>T<sub>E</sub>X and the Wikner font.

श्रीः  
श्रीसीतारामाभ्यां नमः  
श्रीमते रामानुजाय नमः

## ॥ सुन्दरकाण्डम् ॥

एकत्रिंशः सर्गः

हनुमता सीतां श्रावयितुं श्रीरामकथाया वर्णनम्

एवं बहुविधां चिन्तां चिन्तयित्वा महामतिः।  
संश्रवे मधुरं वाक्यं वैदेह्या व्याजहार ह ॥ ५.३१.१ ॥

राजा दशरथो नाम रथकुञ्जरवाजिमान्।  
पुण्यशीलो महाकीर्तिरिक्ष्वाकूणां महायशाः ॥ ५.३१.२ ॥

राजर्षीणां गुणश्रेष्ठस्तपसा चर्षिभिः समः।  
चक्रवर्तिकुले जातः पुरन्दरसमो बले ॥ ५.३१.३ ॥

अहिंसारतिरक्षुद्रो घृणी सत्यपराक्रमः।  
मुख्यस्येक्ष्वाकुवंशस्य लक्ष्मीवाँल्लक्ष्मिवर्धनः ॥ ५.३१.४ ॥

पार्थिवव्यञ्जनैर्युक्तः पृथुश्रीः पार्थिवर्षभः।  
पृथिव्यां चतुरन्तायां विश्रुतः सुखदः सुखी ॥ ५.३१.५ ॥

तस्य पुत्रः प्रियो ज्येष्ठस्ताराधिपनिभाननः।  
रामो नाम विशेषज्ञः श्रेष्ठः सर्वधनुष्मताम् ॥ ५.३१.६ ॥

रक्षिता स्वस्य वृत्तस्य स्वजनस्यापि रक्षिता।  
रक्षिता जीवलोकस्य धर्मस्य च परन्तपः ॥ ५.३१.७ ॥

तस्य सत्याभिसन्धस्य वृद्धस्य वचनात् पितुः।  
सभार्यः सह च भ्रात्रा वीरः प्रब्रजितो वनम् ॥ ५.३१.८ ॥

तेन तत्र महारण्ये मृगयां परिधावता।  
राक्षसा निहताः शूरा बहवः कामरूपिणः ॥ ५.३१.९ ॥

जनस्थानवधं श्रुत्वा निहतौ खरदूषणौ।  
ततस्त्वमर्षापहृता जानकी रावणेन तु ॥ ५.३१.१० ॥

वञ्चयित्वा वने रामं मृगरूपेण मायया।  
स मार्गमाणस्तां देवीं रामः सीतामनिन्दिताम् ॥ ५.३१.११ ॥

आससाद् वने मित्रं सुग्रीवं नाम वानरम्।  
ततः स वालिनं हत्वा रामः परपुरञ्जयः ॥ ५.३१.१२ ॥

आयच्छत् कपिराज्यं तु सुग्रीवाय महात्मने।  
सुग्रीवेणाभिसन्दिष्टा हरयः कामरूपिणः ॥ ५.३१.१३ ॥

दिक्षु सर्वासु तां देवीं विचिन्वन्तः सहस्रशः।  
अहं सम्पातिवचनाच्छतयोजनमायतम् ॥ ५.३१.१४ ॥

तस्या हेतोर्विशालाक्ष्याः समुद्रं वेगवान् प्लुतः।  
यथारूपां यथावर्णां यथालक्ष्मवतीं च ताम् ॥ ५.३१.१५ ॥

अश्रौषं राघवस्याहं सेयमासादिता मया।  
विररामैवमुक्त्वा स वाचं वानरपुङ्गवः ॥ ५.३१.१६ ॥

जानकी चापि तच्छ्रुत्वा विस्मयं परमं गता।  
ततः सा वक्रकेशान्ता सुकेशी केशसंवृतम्।  
उन्नम्य वदनं भीरुः शिंशपामन्ववैक्षत ॥ ५.३१.१७ ॥

निशम्य सीता वचनं कपेश्च  
दिशश्च सर्वाः प्रदिशश्च वीक्ष्य।  
स्वयं प्रहर्षं परमं जगाम  
सर्वात्मना राममनुस्मरन्ती ॥ ५.३१.१८ ॥

सा तिर्यगूर्ध्वं च तथा ह्यधस्ता-  
न्निरीक्षमाणा तमचिन्त्यबुद्धिम्।

ददर्श पिङ्गाधिपतेरमात्यं

वातात्मजं सूर्यमिवोदयस्थम् ॥ ५.३१.१९ ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये सुन्दरकाण्डे एकत्रिंशः सर्गः ॥